Utorok 23. novembra 2021

P9_TA(2021)0464

Digitalizácia európskeho podávania správ, monitorovania a auditu

Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. novembra 2021 s odporúčaniami pre Komisiu o digitalizácii vykazovania, monitorovania a auditu na úrovni EÚ (2021/2054(INL))

(2022/C 224/02)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 225 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

— so zreteľom na článok 322 ods. 1 a článok 325 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (nariadenie o rozpočtových pravidlách) ([1]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) ([2]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (smernica o ochrane finančných záujmov) ([3]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ (smernica o boji proti praniu špinavých peňazí) ([4]),

— so zreteľom na článok 22 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti ([5]),

— so zreteľom na spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu a Komisie o zbere údajov na účely účinných kontrol a auditov ([6]),

— so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov,

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. mája 2020 s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutí o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2018, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry ([7]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 29. apríla 2021 s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutí o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2019, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry ([8]),

---

([1]) Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29.
([4]) Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 43.
([5]) Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17.
([6]) Ú. v. EÚ C 58 I, 18.2.2021, s. 2.
([7]) Ú. v. EÚ L 417, 11.12.2020, s. 381.
([8]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0164.

Utorok 23. novembra 2021

— so zreteľom na bod 24 záverov Európskej rady zo 17. až 21. júla 2020 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027,

— so zreteľom na vyhlásenie Súdneho dvora v spojených veciach C-465/00, C-38/01 a C-139/01 Österreichischer Rundfunk ([9]), v ktorom sa uvádza, že „v demokratickej spoločnosti [existuje] právo daňovníkov a verejnosti vo všeobecnosti byť informovaní o používaní verejných prostriedkov“,

— so zreteľom na štúdiu s názvom „50 najväčších prijímateľov prostriedkov z SPP a Kohézneho fondu v každom členskom štáte EÚ“, ktorú vypracovala tematická sekcia pre rozpočtové veci na žiadosť Výboru pre kontrolu rozpočtu,

— so zreteľom na štúdiu o posúdení európskej pridanej hodnoty s názvom „Digitalizácia európskeho podávania správ, monitorovania a auditu“, ktorú vypracovali parlamentné výskumné služby,

— so zreteľom na osobitnú správu Dvora audítorov č. 4/2020: Využívanie nových zobrazovacích technológií na monitorovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky: celkovo stabilný pokrok, ale pomalší pri monitorovaní klímy a životného prostredia,

— so zreteľom na články 47 a 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0311/2021),

A. keďže v súlade s článkom 15 Zmluvy o fungovaní Európskej únie dodržiavajú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie v čo najväčšej možnej miere zásadu otvorenosti;

B. keďže pokiaľ ide o plnenie rozpočtu, uplatňovanie uvedenej zásady znamená, že európski občania by mali vedieť, kde a na aký účel Únia vynakladá finančné prostriedky; konštatuje, že počet mimorozpočtových nástrojov naďalej rastie; domnieva sa, že nástroje ako Next Generation EU sú základom priameho riadenia Komisie; zdôrazňuje, že je potrebné, aby Európsky parlament plnil svoj mandát v oblasti rozhodovania, kontroly a udeľovania absolutória; požaduje aktualizáciu nariadenia o rozpočtových pravidlách, aby Európsky parlament mohol plniť svoj mandát v oblasti kontroly týchto nových mechanizmov; zdôrazňuje, že je to obzvlášť dôležité v súvislosti s digitalizáciou európskeho vykazovania, monitorovania a auditu;

C. keďže informovanosť verejnosti o vynakladaní finančných prostriedkov Únie a ich plná transparentnosť majú zásadný význam pre schválenie týchto výdavkov a zároveň sú dôležité pre zaistenie zodpovednosti, dôveryhodnosti a lepšej kontroly výdavkov vrátane prevencie nesprávneho používania, korupcie, podvodov a konfliktu záujmov;

D. keďže článkom 38 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa stanovujú súčasné pravidlá zverejňovania informácií o prijímateľoch a ďalších informácií;

E. keďže rozdiely v plnení týchto pravidiel viedli k tomu, že v každom členskom štáte v súčasnosti existuje jeden systém vykazovania pre SPP, no systémov vykazovania pre štrukturálne politiky a politiku súdržnosti je v členských štátoch viac ako 250;

F. keďže v súčasnosti sú významné rozdiely v štruktúre týchto systémov, ich fungovaní a spôsobe vyhľadávania a poskytovania informácií z nich;

G. keďže pre priame, nepriame alebo zdieľané hospodárenie s finančnými prostriedkami Únie fragmentácia údajov mimoriadne sťažuje, ba až znemožňuje identifikáciu konečných príjemcov;

H. keďže množstvo systémov neobsahuje jedinečné identifikačné čísla fyzických a právnických osôb;

I. keďže v prípade právnických osôb sa v súčasných systémoch vo väčšine prípadov nenachádzajú informácie o vlastníkovi alebo vlastníkoch a o konečných užívateľoch výhod; keďže digitalizácia vykazovania, monitorovania a auditu v EÚ je najužitočnejším nástrojom na predchádzanie dezinformáciám v prípade verejnej dostupnosti informácií, ktoré nie sú citlivé;

([9]) ECLI:EU:C:2003:294, bod 85.

J. keďže Európsky parlament viackrát požiadal Komisiu, aby mu poskytla informácie o 50 najväčších prijímateľoch prostriedkov z SPP a zo štrukturálnych fondov v každom členskom štáte, no zatiaľ dostával neúplné a neuspokojivé odpovede;

K. keďže v roku 2020 Európsky parlament inicioval štúdiu s cieľom identifikovať 50 najväčších prijímateľov prostriedkov z SPP a štrukturálnych fondov v každom členskom štáte na základe verejne dostupných informácií, ktorá priniesla zaujímavé zistenia a zároveň sa ňou preukázalo, aké je naďalej náročné identifikovať množstvo konečných prijímateľov;

L. keďže súčasná situácia de facto znemožňuje komukoľvek získať prehľad o tom, koľko prostriedkov koneční prijímatelia získavajú z SPP, štrukturálnych politík a politík súdržnosti;

M. keďže zistenia Dvora audítorov prezentované 2. septembra 2021 počas verejného vypočutia vo výbore CONT ukázali jasnú potrebu zlepšiť transparentnosť súčasného systému dohľadu nad finančnými prostriedkami Únie;

N. keďže niektoré právnické a fyzické osoby pôsobia vo viac ako jednom členskom štáte, a preto dostávajú dotácie Únie vo viacerých členských štátoch, a vzhľadom na to, že podnikové štruktúry môžu byť veľmi zložité a neprehľadné, Komisia nedokáže sledovať celkovú sumu získanú každou z týchto nadnárodných spoločností;

O. keďže Európska rada v súlade s dohodou hláv štátov a predsedov vlád o VFR na roky 2021 – 2027 zo 17. – 21. júla 2020 v bode 24 svojich záverov pripustila, že na účely kontroly a auditu treba poskytovať viac informácií o konečných prijímateľoch finančných prostriedkov Únie;

P. keďže všetky tieto faktory poukazujú na naliehavú potrebu vytvoriť v celej Únii jednotný, transparentný, ľahko použiteľný štandardizovaný interoperabilný digitálny systém, pokiaľ možno podľa zásad otvorených zdrojov, aby tak výkonné orgány členských štátov mohli vykazovať informácie o prijímateľoch prostriedkov z SPP, z fondov štrukturálnych politík, politiky súdržnosti a zo všetkých ostatných fondov s cieľom umožniť vnútroštátnym orgánom kontroly a auditu, úradu OLAF a Európskej prokuratúre a ďalším inštitúciám a orgánom Únie získavať spoľahlivé informácie o totožnosti konečných prijímateľov, výške im poskytovaných prostriedkov a z ktorých fondov;

Q. keďže verejnosť by mala mať čo najširší prístup k informáciám o priamych a konečných príjemcoch finančných prostriedkov Únie v súlade s platnými pravidlami ochrany údajov a s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) o zverejňovaní údajov o príjemcoch finančných prostriedkov Únie;

R. keďže takýto systém by mal zaistiť harmonizáciu formátu údajov, byť strojovo čitateľný, obsahovať jedinečné identifikačné čísla, zahŕňať funkcie na vyhľadávanie a triedenie a byť interoperabilný, aby bolo možné zhromažďovať údaje nielen v súvislosti s jednou politikou alebo fondom, ale o všetkých politikách, fondoch a členských štátoch, a mali by sa týkať priameho, nepriameho, ako aj zdieľaného riadenia;

S. keďže vývoj takéhoto systému by mala mať v kompetencii Komisia, aby zaistila jeho plnú interoperabilitu vrátane automatického prekladu jeho hlavných prvkov a aby sa zabezpečilo čo najrýchlejšie zavedenie takéhoto systému vo všetkých členských štátoch, politikách a fondoch;

T. keďže takýto systém sa musí vyvíjať spolu s najvyššou úrovňou kybernetickej bezpečnosti, aby sa zamedzilo akýmkoľvek kybernetickým útokom alebo pokusom o kybernetické útoky na uvedený systém používaný vo všetkých členských štátoch;

U. keďže vývoj takéhoto systému by sa mal financovať z rozpočtu Únie a mal by byť poskytnutý členským štátom a regionálnym orgánom zodpovedným za prevádzku a údržbu týchto systémov vykazovania, ako aj novinárom, predstaviteľom občianskej spoločnosti a širokej verejnosti spolu s kurzmi odbornej prípravy pre štátnych úradníkov zodpovedných za každodennú prevádzku systémov;

V. keďže v systémoch vykazovania v rámci SPP, štrukturálnych politík a politík súdržnosti nemožno reálne neustále aktualizovať najnovšie informácie o vlastníkoch právnických osôb, t. j. o konečných prijímateľoch, mali by preto byť systémy automaticky prepojené s verejnými obchodnými registrami a so spoločnými databázami konečných prijímateľov;

Utorok 23. novembra 2021

W. keďže verejné subjekty sú často priamymi prijímateľmi finančných prostriedkov z SPP alebo štrukturálnych fondov, ktoré sa v rámci plnenia konkrétneho programu následne vyplácajú ďalším prijímateľom; keďže v takýchto situáciách by mal byť verejný subjekt zároveň povinný informovať o identite konečných prijímateľov prostriedkov; keďže súčasťou digitálneho systému by okrem iného mala byť aj interoperabilita s internými systémami príslušných vnútroštátnych orgánov a orgánov, riadiacich a platobných orgánov, ako aj s vnútroštátnymi databázami verejného obstarávania a verejných súťaží;

X. keďže takýto interoperabilný systém by mal byť v súlade s pravidlami všeobecného nariadenia o ochrane údajov a primeranými pravidlami de minimis pre zverejňovanie údajov;

Y. keďže údaje o prijímateľoch finančných prostriedkov z SPP, štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu by mali byť prístupné verejnosti najmenej päť rokov;

Z. keďže pravidlá o zverejňovaní údajov o prijímateľoch finančných prostriedkov z politík zdieľaného riadenia by sa mali podľa možností zosúladiť s pravidlami pre prijímateľov finančných prostriedkov v rámci priameho riadenia; keďže satelitné údaje by sa mali využívať častejšie a lepšie, čím by sa odstránili prekážky, ktoré v súčasnosti bránia rozsiahlemu využívaniu nových technológií platobnými agentúrami ([10]);

1. žiada Komisiu, aby do konca roku 2021, a to aj v rámci nadchádzajúcej revízie nariadenia o rozpočtových pravidlách, predložila potrebné legislatívne návrhy na zmeny nariadenia o rozpočtových pravidlách podľa odporúčaní uvedených v prílohe k tomuto uzneseniu;

2. domnieva sa, že finančné dôsledky požadovaného návrhu by mali byť hradené z rozpočtu Únie;

3. domnieva sa, že pre celkovú dôveru v inštitúcie Únie, a teda aj v projekty ďalšej európskej integrácie má zaistenie dôvery vo finančné riadenie prostriedkov Únie zásadný význam;

4. keďže cloudové služby sú strategickým inovačným faktorom digitálnej transformácie a že zriadenie Európskej aliancie pre priemyselné údaje, edge a cloud v júli 2021 je v tejto súvislosti významným krokom;

5. zdôrazňuje, že jasné, zrozumiteľné a spravodlivé pravidlá nároku na podporu alebo účasť na výdavkových programoch sú prvým predpokladom podpory týkajúcej sa finančného riadenia prostriedkov Únie;

6. je pevne presvedčený, že najefektívnejším a najúčinnejším spôsobom, ako ešte zvýšiť ochranu finančných prostriedkov Únie a umožniť ešte lepšiu kontrolu, je vytvoriť integrovaný, interoperabilný a harmonizovaný systém na zhromažďovanie, monitorovanie a analýzu informácií o konečných prijímateľoch vo všetkých členských štátoch;

7. domnieva sa, že transparentnosť informácií o uplatňovaní pravidiel a v tej súvislosti aj o totožnosti prijímateľov prostriedkov z rôznych fondov a programov, ako aj sumách, ktorú dostávajú, a politikách na prevenciu podvodov je zásadnou súčasťou zaisťovania dôvery vo finančné riadenie prostriedkov Únie; pripúšťa, že zverejňovanie údajov o príjemcoch by malo zahŕňať prahové hodnoty de minimis v súlade s platnými pravidlami ochrany údajov a so stálou judikatúrou Súdneho dvora;

8. okrem toho sa domnieva, že najlepším nástrojom na boj proti dezinformáciám vo všetkých členských štátoch by mohla byť transparentnosť zabezpečená programom digitalizácie, v rámci ktorého sa vytvorení integrovaný, interoperabilný a harmonizovaný systém;

9. domnieva sa, že transparentnosť informácií o konečných prijímateľoch je tiež veľmi účinným nástrojom v boji proti možnému nesprávnemu používaniu, konfliktom záujmov, podvodom a korupcii spojených s vynakladaním a rozdeľovaním finančných prostriedkov Únie;

10. domnieva sa, že transparentnosť verejných finančných prostriedkov zabezpečuje viac zodpovednosti a dôvery občanov vo verejné orgány;

([10]) Osobitná správa Európskeho dvora audítorov č. 4/2020: Využívanie nových zobrazovacích technológií na monitorovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky: celkovo stabilný pokrok, ale pomalší pri monitorovaní klímy a životného prostredia.

11. zdôrazňuje, že transparentnosťou informácií o konečných prijímateľoch sa zaistí, aby orgány auditu, kontroly a orgány udeľujúce absolutórium v rámci vnútroštátnych správnych orgánov, Komisie, Rady a Európskeho parlamentu mali oveľa lepšie a precíznejšie možnosti zabezpečiť efektívne vynakladanie finančných prostriedkov podľa pravidiel a politických ambícií; zdôrazňuje, že Dvor audítorov, OLAF a Európska prokuratúra budú tiež schopné plniť si povinnosti efektívnejšie a precíznejšie s úplným a spoľahlivým prístupom k úplným a spoľahlivým informáciám;

12. ďalej zdôrazňuje, že koherentnejšie zverejňovanie údajov o konečných prijímateľoch v celej Únii poskytne novinárom, zástupcom občianskej spoločnosti a širokej verejnosti oveľa lepšie možnosti klásť legitímne otázky, vyjadrovať znepokojenie, a následne odhaľovať potenciálne prípady nesprávneho použitia alebo podvodov s finančnými prostriedkami Únie či podozrenia z účasti politicky exponovaných osôb;

13. domnieva sa, že je neprijateľná súčasná situácia, ktorá neumožňuje získať dostatočne úplný obraz o prijímateľoch finančných prostriedkov a ich výške, najmä z fondov so zdieľaným riadením, predovšetkým pre nemožnosť spočítať jednotlivé sumy pre toho istého priameho a/alebo konečného príjemcu a/alebo konečného užívateľa výhod, a požaduje čo najrýchlejšiu zmenu na zvýšenie transparentnosti a efektívnosti finančných prostriedkov Únie;

14. je pevne presvedčený, že najefektívnejšou nápravou tejto situácie je revízia príslušných častí nariadenia o rozpočtových pravidlách s cieľom zvýšiť transparentnosť o prijímateľoch finančných prostriedkov, ich výške a toho, o ktoré fondy a programy Únie ide;

15. zdôrazňuje, že takáto zmena nariadenia o rozpočtových pravidlách si môže vyžadovať zmeny odvetvových právnych predpisov pre fondy a programy;

16. zdôrazňuje, že takáto revízia súčasného nariadenia o rozpočtových pravidlách by mala byť súčasťou nadchádzajúcej revízie nariadenia o rozpočtových pravidlách oznámenej Komisiou, ktorá bude predložená vo štvrtom štvrťroku 2021;

17. domnieva sa, že revízia nariadenia o rozpočtových pravidlách by mala mať pevný právny základ pre povinné používanie otvorených a štandardizovaných údajov o verejnom obstarávaní, ako aj stanoviť povinné zavedenie systémov IT na kontrolu rozpočtu a ich interoperabilitu s vnútroštátnymi a regionálnymi databázami;

18. zdôrazňuje, že revíziou by sa malo zabezpečiť používanie štandardizovaných súborov údajov a možnosť identifikácie konečných príjemcov finančných prostriedkov; domnieva sa, že k povinným informáciám zhromažďovaným na účely auditu a kontroly má patriť aspoň identifikačné číslo právnickej osoby, vnútroštátne identifikačné číslo fyzickej osoby, údaj o druhu prijímateľa, subdodávateľov, konečných užívateľov výhod, či je prijímateľ aj poberateľom štátnej pomoci a jeho kontaktné údaje; zdôrazňuje, že prístup k citlivým údajom prostredníctvom interoperabilného digitálneho systému vykazovania a monitorovania by mal byť obmedzený pre zodpovedné vnútroštátne a európske orgány, inštitúcie a orgány na účely auditu, kontroly a absolutória a mal by byť v prísnom súlade s požiadavkami na ochranu údajov;

19. zdôrazňuje, že Komisia by mala zabezpečiť, aby bolo používanie integrovaných a štandardizovaných nástrojov vykazovania a monitorovania povinné a aby sa plne uplatňovalo v členských štátoch, a teda aby už nebolo výlučne dobrovoľné;

20. zdôrazňuje, že ak je priamym prijímateľom finančných prostriedkov Únie právnická osoba, revíziou by sa mala tiež zabezpečiť možnosť identifikácie jej skutočných vlastníkov;

21. zdôrazňuje, že ak je priamym prijímateľom právnická osoba vo vlastníctve inej právnickej osoby, malo by sa zaistiť, aby bolo možné identifikovať aj skutočných vlastníkov tejto inej právnickej osoby, a táto povinnosť by mala platiť pre všetky právnické osoby v štruktúre vlastníkov; domnieva sa preto, že je potrebné, aby materské spoločnosti zaviedli jedinečné identifikačné čísla príjemcov tak, aby každá dcérska spoločnosť mala poradové číslo, ktorým sa umožní úplné sledovanie finančných prostriedkov až ku konečnému príjemcovi a konečnému užívateľovi výhod;

22. konštatuje, že táto povinnosť identifikovať konečného užívateľa výhod by sa mala uplatňovať prinajmenšom vtedy, ak niektorá fyzická alebo právnická osoba vlastní viac ako 15 % danej spoločnosti; zdôrazňuje, že podnikové akcie vo vlastníctve príbuzných by sa mali spočítavať a započítavať ako jeden celok;

Utorok 23. novembra 2021

23. konštatuje, že povinnosť identifikovať konečných užívateľov výhod v spoločnosti by mala platiť aj vtedy, ak sa spoločnosť nachádza v krajine, ktorá nie je členom Únie;

24. konštatuje, že revíziou nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa malo zároveň zabezpečiť, že verejnoprávne subjekty, ktoré sú priamymi prijímateľmi finančných prostriedkov Únie, budú povinné informovať o konečných prijímateľoch prostriedkov, t. j. či ide o inú fyzickú alebo právnickú osobu, ako je tento verejnoprávny subjekt; zdôrazňuje potrebu interoperability digitálneho systému s internými systémami príslušných vnútroštátnych orgánov a orgánov, riadiacich a platobných orgánov, ako aj s vnútroštátnymi databázami verejného obstarávania a verejných súťaží;

25. vyzýva Komisiu, aby vyvinula a zaviedla systém na zabezpečenie digitalizácie európskeho vykazovania, monitorovania a auditu pre SPP, politiky Kohézneho fondu a štrukturálnych fondov a ďalších politík a sprístupnila ho finančným subjektom a subjektom zodpovedným za plnenie rozpočtu vrátane príslušných vnútroštátnych orgánov v rámci zdieľaného riadenia;

26. zdôrazňuje, že takýto systém má byť v maximálnej možnej miere založený na zásadách otvoreného zdroja a využívaní štandardizovaných súborov údajov a opatrení na zhromažďovanie, porovnávanie a agregovanie informácií a číselných údajov o konečných prijímateľoch a prijímateľoch finančných prostriedkov Únie na účely kontroly, auditu a udeľovania absolutória; zdôrazňuje potrebu elektronickej totožnosti ako prvého kroku na zvýšenie dôvery občanov vo verejné inštitúcie;

27. zdôrazňuje, že takýto systém by sa mal vyvinúť s cieľom zaistiť úplný súlad so zásadami transparentnosti stanovenými v hlave II kapitole 8 nariadenia o rozpočtových pravidlách;

28. zdôrazňuje, že takýto systém by mal byť prístupný pre novinárov, zástupcov občianskej spoločnosti a širokú verejnosť s cieľom umožniť vyhľadávanie spôsobu využitia verejných finančných prostriedkov a prípadne odhaľovanie podvodov pri súčasnom dodržiavaní pravidiel všeobecného nariadenia o ochrane údajov;

29. žiada, aby sa tento systém vyvinul do dvoch rokov a pre orgány v členských štátoch zodpovedné za vykazovanie údajov bol bezplatne dostupný a povinný;

30. zdôrazňuje, že vývoj takéhoto systému by vnútroštátnym orgánom a príslušným inštitúciám Únie vrátane Európskeho parlamentu, Komisie, Dvora audítorov, úradu OLAF a Európskej prokuratúry mal v prípade potreby umožňovať zaistiť účinnú kontrolu konfliktu záujmov, nezrovnalostí a problémov duplicitného financovania a každého nesprávneho použitia finančných prostriedkov, a to aj pomocou moderných nástrojov IT, ako je ARACHNE;

31. poukazuje na skutočnosť, že takýto systém by mal umožňovať veľmi rýchlu identifikáciu opakovaných, prípadne nadmerne zastúpených prijímateľov finančných prostriedkov Únie vrátane víťazov verejného obstarávania;

32. vyzýva Komisiu, aby z rozpočtu Únie zabezpečila dostatočné finančné prostriedky pre takýto systém vrátane rozpočtových prostriedkov na odbornú prípravu a technickú pomoc pre zamestnancov vnútroštátnych a regionálnych orgánov, ktoré budú tento systém používať;

33. konštatuje, že takýto systém samotný nemôže obsahovať aktualizované údaje o vlastníkoch spoločností; ďalej konštatuje, že takáto požiadavka by znamenala, že riadiace orgány by sa stali zodpovednými za údaje o spoločnostiach, za ktoré zodpovednosť nenesú;

34. požaduje také riešenie systému, ktoré automaticky odkazuje na databázy aktualizovaných informácií o vlastníkoch spoločností a je tiež interoperabilné s internými systémami príslušných vnútroštátnych subjektov a orgánov, riadiacich a platobných orgánov, ako aj vnútroštátnymi databázami verejného obstarávania a verejných súťaží;

35. žiada, aby boli informácie o prijímateľoch finančných prostriedkov Únie prístupné verejnosti na obdobie najmenej piatich rokov;

36. zdôrazňuje, že takýto systém by mal byť v súlade s pravidlami Únie o ochrane údajov a stálou judikatúrou Súdneho dvora; konštatuje, že existujú rozdiely medzi mierou podrobnosti informácií, ktoré treba zhromažďovať, agregovať a uchovávať na účely auditu, kontroly a udeľovania absolutória a ktoré sa môžu sprístupniť verejnosti vo všeobecnosti; zdôrazňuje, že orgány auditu, kontroly a udeľovania absolutória musia mať plný prístup k všetkým dostupným informáciám, pričom zverejňovanie údajov môže byť obmedzené príslušnými požiadavkami na ochranu údajov a prahovými hodnotami de minimis;

37. zdôrazňuje, že takýto systém by mal byť účinne chránený pred kybernetickými hrozbami; žiada Komisiu, aby investovala do softvéru kybernetickej bezpečnosti na vysokej úrovni a pravidelne vykonávala testy na identifikáciu potenciálne zraniteľných miest aj na úrovni členských štátov;

38. potvrdzuje, že systém by mal byť v súlade s pravidlami pre minimálne sumy, ktoré sa nebudú zverejňovať; zdôrazňuje, že zodpovedné orgány by však mali vždy zhromažďovať informácie o všetkých finančných prostriedkoch vyplácaných jednotlivým prijímateľom, a ak celková čiastka vyplácaná jednému prijímateľovi prekročí minimálnu sumu, mali by sa zverejniť informácie o všetkých platbách tomuto prijímateľovi;

39. žiada Komisiu, aby zabezpečila, že tento systém sa v maximálne možnej miere bude používať aj pre fondy a politiky priameho riadenia s rovnakými pravidlami transparentnosti ako v prípade prijímateľov finančných prostriedkov z programov Únie;

40. okrem toho systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia (ďalej len „EDES“) zohráva aj významnú úlohu pri ochrane finančných záujmov Únie; vyjadruje znepokojenie nad tým, že toto sa vzťahuje len na finančné prostriedky v rámci priameho hospodárenia, ktoré predstavujú len približne 20 % finančných prostriedkov EÚ; rovnako vyjadruje znepokojenie nad tým, že hospodárske subjekty, ktoré podľa úradu OLAF zle nakladajú s verejnými finančnými prostriedkami, nie sú automaticky vylúčené zo zmlúv financovaných z rozpočtu EÚ, ani nepodliehajú finančným sankciám; naliehavo vyzýva Komisiu, aby s cieľom zvýšiť účinnosť EDES pri nadchádzajúcej revízii nariadenia o rozpočtových pravidlách rozšírila rozsah jeho pôsobnosti;

41. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie a sprievodné odporúčania Komisii a Rade.

Utorok 23. novembra 2021

PRÍLOHA K UZNESENIU

TEXT VYŽIADANÉHO NÁVRHU

Návrh

NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 322 ods. 1, v spojení so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä jej článkom 106a,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov,

v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) V súlade s požiadavkami Európskeho parlamentu a s ohľadom na bod 24 záverov Európskej rady zo 17. až 21. júla 2020 by sa s cieľom posilniť ochranu rozpočtu Únie a Nástroja Európskej únie na obnovu pred podvodmi a nezrovnalosťami na účely kontroly a auditu mali zaviesť štandardizované opatrenia pre zhromažďovanie, porovnávanie a agregovanie informácií a číselných údajov o konečných prijímateľoch a prijímateľoch finančných prostriedkov Únie.

(2) Na zabezpečenie účinných kontrol a auditov je potrebné zhromažďovať údaje o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie v rámci zdieľaného riadenia a z projektov a reforiem podporovaných podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti [1], vrátane údajov o skutočných vlastníkoch prijímateľov finančných prostriedkov. Pravidlá zhromažďovania a spracúvania takýchto údajov budú musieť byť v súlade s platnými pravidlami ochrany údajov.

(3) Na posilnenie ochrany rozpočtu Únie by Komisia mala sprístupniť integrovaný a interoperabilný informačný a monitorovací systém vrátane jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizík s cieľom prístupu, agregácie a analýzy uvedených údajov na účely všeobecného povinného použitia zo strany členských štátov. Týmto systémom by sa mala zabezpečiť účinná kontrola konfliktu záujmov, nezrovnalostí a problémov s duplicitným financovaním, ako aj akéhokoľvek neoprávneného používania finančných prostriedkov. Komisia, Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) a ďalšie vyšetrovacie a kontrolné orgány Únie by mali mať k týmto údajom potrebný prístup, aby mohli vykonávať svoju funkciu dohľadu nad kontrolami a auditmi, ktoré majú v prvom rade vykonávať členské štáty na odhaľovanie nezrovnalostí a vedenie administratívnych zisťovaní neoprávneného použitia dotknutých finančných prostriedkov Únie, ako aj na získanie presného prehľadu o ich rozdelení.

(4) Nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa mení takto:

1. Článok 36 sa mení takto:

[1] Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17.

a) v odseku 3 sa vkladá toto písmeno:

„ee) zhromažďovanie údajov o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie“;

b) v odseku 4 sa vkladá toto písmeno:

„cc) využívanie integrovaného a interoperabilného elektronického informačného a monitorovacieho systému vrátane jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizík s cieľom prístupu k údajom o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie, a analýzy týchto údajov.“

2. Článok 38 sa mení takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Komisia vhodným spôsobom a včas sprístupní informácie o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie, pričom bude vychádzať z údajov zhromaždených v integrovanom a interoperabilnom elektronickom informačnom a monitorovacom systéme zavedenom v súlade s článkom 129a.

Prvý pododsek tohto odseku sa vzťahuje aj na ostatné inštitúcie Únie pri plnení rozpočtu podľa článku 59 ods. 1. Ak je prijímateľom finančných prostriedkov právnická osoba, zverejnia sa informácie o osobách a subjektoch, ktoré vlastnia viac ako 15 % tohto subjektu.“;

b) odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. S náležitým ohľadom na požiadavky dôvernosti a bezpečnosti, najmä na ochranu osobných údajov, sa zverejňujú tieto informácie, ktoré nie sú citlivé:

a) meno/názov prijímateľa;

b) právna povaha prijímateľa, a to:

i) fyzická osoba;

ii) právnická osoba;

iii) verejný subjekt alebo inštitúcia;

iv) iné;

c) lokalita prijímateľa, konkrétne:

i) adresa prijímateľa finančných prostriedkov, ak je prijímateľom právnická osoba;

ii) región na úrovni NUTS 2, ak je prijímateľom finančných prostriedkov fyzická osoba;

d) právne viazaná suma;

e) povaha a účel opatrenia.“;

c) odsek 4 sa vypúšťa;

d) odsek 6 sa nahrádza takto:

„6. Ak sú osobné údaje zverejnené, tieto informácie sa odstránia päť rokov po skončení rozpočtového roka, v ktorom boli finančné prostriedky právne viazané. Rovnaký postup sa uplatňuje aj v prípade osobných údajov týkajúcich sa právnických osôb, ktorých oficiálny názov označuje jednu alebo viaceré fyzické osoby.“

Utorok 23. novembra 2021

3. Článok 63 sa mení takto:

a) vkladá sa tento odsek:

„1a. Pri výkone úloh súvisiacich s plnením rozpočtu členské štáty zhromažďujú údaje o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie, v súlade s požiadavkami integrovaného a interoperabilného elektronického informačného a monitorovacieho systému zriadeného podľa článku 129a. Doplňujúce požiadavky na používanie systému v danom odvetví možno stanoviť v pravidlách pre dané odvetvie.“;

b) v odseku 2 prvom pododseku sa vkladá toto písmeno:

„bb) zhromažďujú údaje o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie, a to pomocou integrovaného a interoperabilného elektronického informačného a monitorovacieho systému, ktorý Komisia sprístupnila v súlade s článkom 129a.“;

c) v odseku 4 sa vkladá toto písmeno:

„bb) používajú integrovaný a interoperabilný elektronický informačný a monitorovací systém, ktorý Komisia zriadila v súlade s článkom 129a.“

4. Vkladá sa tento článok:

„Článok 129a

Integrovaný a interoperabilný elektronický informačný a monitorovací systém

1. Finančným subjektom a subjektom zapojeným do plnenia rozpočtu vrátane príslušných vnútroštátnych orgánov v rámci zdieľaného riadenia Komisia zriadi, prevádzkuje a poskytuje integrovaný a interoperabilný elektronický informačný a monitorovací systém vrátane jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizík s cieľom posudzovať a analyzovať údaje o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie.

2. Systém uvedený v odseku 1 vychádza zo štandardizovaných opatrení na zhromažďovanie, porovnávanie a agregovanie informácií a číselných údajov o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie, na účely kontroly a auditu. Tento systém umožňuje účinnú kontrolu konfliktu záujmov, nezrovnalostí, problémov s duplicitným financovaním a akéhokoľvek nesprávneho použitia finančných prostriedkov.

3. K povinným informáciám zhromaždeným v systéme okrem iného patria:

a) IČ DPH alebo identifikačné číslo pre právnické osoby;

b) národné identifikačné číslo pre fyzické osoby;

c) právne postavenie prijímateľa finančných prostriedkov, a to:

i) fyzická osoba;

ii) právnická osoba;

iii) verejnoprávny subjekt alebo inštitúcia;

iv) iné;

d) dodávateľ (dodávatelia) a subdodávateľ (subdodávatelia);

e) konečný vlastník/koneční vlastníci vždy, keď je prijímateľom, vlastníkom, dodávateľom alebo subdodávateľom právnická osoba;

f) informácia o tom, či príjemca dostáva aj štátnu pomoc;

g) kontaktné informácie o všetkých prijímateľoch a konečných vlastníkoch.

4. Komisii, úradu OLAF, Dvoru audítorov a v prípade členských štátov zúčastnených na posilnenej spolupráci podľa nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre, ako aj iným vyšetrovacím a kontrolným orgánom Únie vrátane orgánu zodpovednému za udelenie absolutória sa poskytne prístup k informáciám, ktoré sa nachádzajú v systéme uvedenom v odseku 1, ak je to potrebné na výkon ich funkcie.

5. Každé spracúvanie osobných údajov na účely prevádzky systému musí byť v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679.

6. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 269 s cieľom stanoviť podrobné pravidlá prevádzky a fungovania systému uvedeného v odseku 1 vrátane pravidiel o zhromažďovaní údajov a prístupe k informáciám obsiahnutým v tomto systéme.“

5. V článku 154 ods. 4 prvom pododseku sa vkladá toto písmeno:

„dd) zabezpečujú zhromažďovanie údajov o tých, ktorí majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie, v rozsahu zodpovedajúcom požiadavkám systému uvedeného v článku 129a.“

6. Článok 269 sa mení takto:

a) v odseku 3 sa prvá veta nahrádza takto:

„Delegovanie právomoci uvedené v článku 70 ods. 1, článku 71 treťom odseku, článku 129a, článku 161 a článku 213 ods. 2 druhom a treťom pododseku môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať.“;

b) v odseku 6 sa prvá veta nahrádza takto:

„Delegovaný akt prijatý podľa článku 70 ods. 1, článku 71 tretieho odseku, článku 129a, článku 161 a článku 213 ods. 2 druhého a tretieho pododseku nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku.“

V …

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*